

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-594968-VII-701.4/08/ED

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00

Al Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 16/10/2008r.

Pani

Ewa Kopacz

Minister Zdrowia

WARSZAWA

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję, iż w związku z publikacją w internetowym wydaniu dziennika łódzkiego „Polska”, zatytułowaną „Więźniowie z Łódzkiego chcą oddawać krew”, Rzecznik Praw Obywatelskich podjął z urzędu przedstawioną w tym artykule sprawę.

Zgodnie z treścią załącznika nr 1 - część 2.2.2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie warunków pobierania krwi od kandydatów na dawców krwi i dawców krwi (Dz. U. z 2005 r., Nr 79, poz. 691 z późn. zm.), osoby odbywające karę pozbawienia wolności są tymczasowo wyłączone z możliwości oddawania krwi w czasie pobytu w zakładzie karnym oraz przez okres 6 miesięcy od jego opuszczenia. Odbywanie kary pozbawienia wolności zostało wymienione wśród kryteriów dyskwalifikacji tymczasowej dawców krwi allogenicznej, uznane za narażenie na niebezpieczeństwo zarażenia chorobami przenoszonymi drogą przetoczenia krwi.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, pozbawienie - na podstawie przepisów rozporządzenia - wyżej wymienionych osób możliwości świadczenia pomocy innym przez oddanie swojej krwi tylko dlatego, że znajdują się w określonej sytuacji prawnej i faktycznej, bez poddania tych osób indywidualnej ocenie w zakresie wymagań zdrowotnych oraz przeciwwskazań do pobierania krwi, może zostać uznane za naruszenie wyrażonej w art. 32 Konstytucji RP zasady równości. Analizowane uregulowanie prawne traktuje też osoby odbywające karę pozbawienia wolności w sposób wybiórczy. Nie obejmuje bowiem osób o podobnym statusie prawnym i faktycznym, w tym zwłaszcza osób, wobec których zastosowano środek zapobiegawczy

w postaci tymczasowego aresztowania. Osoby te nie zostały wymienione jako grupa wyłączona z oddawania krwi przez sam fakt pobytu w areszcie śledczym. Obecne uregulowanie prawne, wymieniając jedynie osoby odbywające karę pozbawienia wolności, jako tymczasowo wyłączone z możliwości oddawania krwi, jest więc niezrozumiałe.

W przedstawionej sprawie podzielam stanowisko zaprezentowane przez Panią Alinę Budziszewską-Makulską, Zastępcę Dyrektora Departamentu Prawnego Ministerstwa Zdrowia (pismo skierowane do Biura RPO z dnia 22 sierpnia br., MZ-PR-024-15595-2/AK/08/KB), iż prawo biorcy do ochrony zdrowia jest wartością nadrzędną w stosunku do chęci dawcy do oddania krwi. Jednakże kryteria dyskwalifikacji stałej, czy tymczasowej, stosowane wobec dawców krwi allogenicznej, są wystarczająco szczegółowe, aby wykluczyć osoby, które z różnych względów nie mogą zostać dawcami krwi. Każdorazowo pobrana krew jest bowiem szczegółowo badana przed dopuszczeniem kandydata do oddania krwi. Na podstawie wyników tych badań eliminuje się dawców, których krew może być źródłem zakażenia. Zapewne jednak część osadzonych w jednostkach penitencjarnych spełnia wymagania zdrowotne i, po przebadaniu, mogłaby oddać krew. Wobec zaś jej deficytu, w tym zwłaszcza grup ujemnych, sprawa ta jest szczególnie istotna.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o podjęcie inicjatywy prawodawczej zmierzającej do nowelizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 kwietnia 2005 r. w sprawie warunków pobierania krwi od kandydatów na dawców krwi i dawców krwi, w części, w jakiej odbywanie kary pozbawienia wolności jest czynnikiem samoistnie eliminującym osoby skazane na taką karę z możliwości oddawania krwi.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich